

НАРОДНО СЪБРАНИЕ		
Вх. №	954 - 01 - 23	
Дата	12 / 04	2019 г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

26
13
8

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 76, ал. 1 от ПОДНС внасяме законопроект за изменение и допълнение на Закона за административните нарушения и наказания с мотиви към него и предварителна оценка на въздействието, съгласно методологията – приложение към ПОДНС.

Молим, законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

**ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ЗАКОНА ЗА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ НАРУШЕНИЯ И
НАКАЗАНИЯ**

Обн. - ДВ, бр. 92 от 1969 г.; изм., бр. 54 от 1978 г.; доп., бр. 28 от 1982 г.; изм. и доп., бр. 28 от 1983 г.; бр. 101 от 1983 г.; бр. 89 от 1986 г.; 24 от 1987 г.; бр. 94 от 1990 г.; бр. 105 от 1991 г.; бр. 59 от 1992 г.; бр. 102 от 1995 г.; бр. 12 и бр. 110 от 1996 г.; бр. 11, бр. 15, 59 и бр. 89 от 1998 г.; доп., бр. 85 от 1998 г.; бр. 51, 67 от 27.07.1999 г.; и бр. 114 от 1999 г.; бр. 92 от 2000 г.; бр. 25, 61 и бр. 101 от 2002 г.; бр. 96 от 2004 г.; бр. 39 и бр. 79 от 2005 г.; бр. 30 от 2006 г., 33 от 21.04.2006 г., 69 и бр. 108 от 2006 г.; бр. 51, 59 от 2007 г.; доп., бр. 97 от 2007 г.; изм., бр. 12 от 2009 г.; бр. 27 и 32 от 2009 г.; бр. 10, 33, 39 и 77 от 2011 г.; бр. 19, 54 и 77 от 2012 г.; бр. 17 от 2013 г.; бр. 98 и 107 от 2014 г.; бр. 81 от 2015 г.; бр. 76 и 101 от 2016 г.; бр. 63 и бр. 101 от 2017 г.; бр. 20 и 38 от 2018 г.

§ 1. В чл. 13 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създават се ал. 2 и 3:

„(2) За административно нарушение извършено повторно или на системно извършване може да се предвижда наказание безвъзмезден труд в полза на обществото, което да се налага самостоятелно или едновременно с друго наказание по ал.1.

(3) За административни нарушения, с които се нарушава обществения ред може да се предвижда и налага наказание задържане в териториална структура на Министерството на вътрешните работи.“

§ 2. Създават се чл. 16а и 16б:

„Чл. 16а. (1) Безвъзмездният труд е труд, който се полага в полза на обществото без ограничаване на други права на наказания.

(2) Продължителността на наказанието безвъзмезден труд в полза на обществото не може да бъде по-малко от 40 часа и повече от 200 часа годишно за не повече от две последователни години.

Чл. 16б. (1) Задържането в териториална структура на Министерството на вътрешните работи може да се предвижда за срок до 25 денонощия.

(2) Наложеното наказание по ал. 1 не се смята за осъждане и не се вписва в бюрата за съдимост.“

§ 3. Създава се чл. 44а:

„Чл. 44а. Редът за установяване на административното нарушение, за което е предвидено наказание задържане в териториална структура на Министерството на вътрешните работи се определя в нормативния акт, в който е предвидено административното нарушение.“

§ 4. Създава се чл. 47а:

„Чл. 47а. Административните наказания по чл. 13, ал. 1 и 2 се налагат от районния съд, в района на който е извършено или довършено административното нарушение, за което е предвидено съответното наказание, а за нарушенията, извършени в чужбина – от Софийския районен съд.“

§ 5. В глава Трета, раздел IV се създават чл. 58а – 58г:

„Чл. 58а. Когато за административното нарушение е предвидено да се налага безвъзмезден труд в полза на обществото, длъжностното лице по чл. 37, ал. 1 изпраща преписката на административнонаказващия орган, който я внася за решаване в съответния районен съд в тридневен срок от получаването ѝ.

Чл. 58б. (1) Районният съд разглежда преписката в състав само от съдия и в открито съдебно заседание.

(2) Страни в това производство са административнонаказващият орган и нарушителят.

(3) Преписката се разглежда в присъствието на нарушителя. Когато нарушителят, редовно призван, не се яви без уважителни причини, преписката се разглежда в негово отсъствие, ако това няма да попречи за разкриването на обективната истина.

(4) Нарушителят има право на адвокатска защита.

(5) При разглеждане на преписка срещу непълнолетен нарушител на възраст от 16 до 18 години се призовават неговите родители, съответно попечители. Неявяването им не е пречка за разглеждане на делото, освен ако съдът намери участието им за необходимо.

(6) Съдът може да разпитва свидетели, ако прецени, че това е необходимо за разкриване на обективната истина.

(7) Свидетел, който е редовно призван и не се яви без уважителни причини, се довежда принудително от органите на Министерството на вътрешните работи. Ако свидетелят посочи уважителни причини за неявяването си, принудителното довеждане се отменя.

Чл. 58в. (1) Въз основа на събраните доказателства съдът постановява решение, с което:

1. налага наказание и принудителна административна мярка;

2. изпраща материалите на съответния прокурор за образуване на наказателно производство, когато са налице достатъчно данни за извършено престъпление от общ характер;

3. оправдава нарушителя, когато не са налице условията за налагане на наказание.

(2) С решението по ал. 1 съдът се произнася и за отнемането в полза на държавата на вещите и предметите по чл. 20 и 21.

Чл. 58г. Производството за налагане на наказанието по чл. 13, ал. 3 се определя в нормативния акт, в който е предвидено административното нарушение, за което се налага това наказание.“

§ 6. В наименованието на глава Трета, раздел V след думата „постановления“ се добавя „решения“.

§ 7. В глава Трета, раздел V се създава чл. 63а:

„Чл. 63а. (1) Решението, с което се налага наказание безвъзмезден труд в полза на обществото или наказание задържане в териториална структура на Министерството на вътрешните работи, подлежи на касационно обжалване пред административния съд на основанията, предвидени в Наказателно-процесуалния кодекс, и по реда на глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс, освен ако в закон е предвидено друго.

(2) Жалбата или протестът се подават в 7-дневен срок от постановяването на решението.

(3) Административният съд разглежда делото в състав от трима съдии в закрито заседание, освен ако постанови друго, не по-късно от три дни от датата на получаване на жалбата или протеста.

(4) Решението на административния съд е окончателно.“

§ 8. В наименованието на глава Трета, раздел VI накрая се добавя „и решенията“.

§ 9. В чл. 70 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Ал. 1 се прилага и за влезлите в сила решения на съда, с които се налага наказание безвъзмезден труд в полза на обществото или наказание задържане в териториална структура на Министерството на вътрешните работи.“

§ 10. Създават се чл. 81а – 81е:

„Чл. 81а. (1) Наказанието безвъзмезден труд в полза на обществото се изпълнява от пробационната служба по настоящ адрес на наказания.

(2) Решението на съда, с което е постановено наказанието, се изпраща на съответната пробационна служба и се организира от пробационен служител.

(3) Не може да се полага безвъзмезден труд в полза на физически лица, еднолични търговци или търговски дружества, в които няма държавно или общинско участие.

Чл. 81б. (1) Безвъзмездният труд се изпълнява на обекти на Държавно предприятие „Фонд затворно дело“ и обекти, утвърдени от съответния пробационен съвет.

(2) При определянето на обектите, в които се изпълнява безвъзмезден труд в полза на обществото, се отчитат трудовите умения, квалификацията и работоспособността на наказания. Когато наказаният е непълнолетното лице се отчита и режима и условията за работа, установени за непълнолетните.

(3) На наказания се възлага работа до три часа дневно в извънработно време или за пълен работен ден в един от празничните или почивните дни, когато наказаният работи по трудово или служебно правоотношение.

(4) По време на платен годишен отпуск или ако наказаният е безработен, може да му бъде възложена работа за не повече от 56 часа месечно при спазване разпоредбите на Кодекса на труда.

(5) Надзорът върху наказания по време на работа се осъществява от пробационния служител или определено от него длъжностно лице.

Чл. 81в. Ако след изтичането на календарния срок за полагане на безвъзмезден труд в полза на обществото определен брой часове не са отработени, задължението на наказания за отработването им се погасява.

Чл. 81г. (1) Когато наказаният не изпълни задължението си за полагане на безвъзмезден труд въпреки създадените за това условия, съответният пробационен служител внася в пробационния съвет доклад с предложение за замяна или за освобождаване на наказания от изпълнение на наказанието.

(2) Пробационният съвет въз основа на доклада по ал. 1 и в 7-дневен срок от заседанието си, на което е разгледано предложението на пробационния служител, внася предложение в районния съд, в района, на който се изпълнява наказанието, за:

1. замяна изцяло или отчасти на наказанието безвъзмезден труд в полза на обществото със задържане в териториална структура на Министерството на вътрешните работи за срок до 7 денонощия, като 8 часа безвъзмезден труд се заменят с 1 денонощие задържане в териториална структура на Министерството на вътрешните работи;

2. освобождаване на наказания от изпълнение на наказанието - когато безвъзмездният труд не може да бъде положен по уважителни причини - продължително заболяване на осъдения, настъпила трайна или временна неработоспособност и други.

(2) Съдът разглежда делото в състав от един съдия в открито съдебно заседание и се произнася с определение. В случаите по ал. 1, т. 1 определението на съда, подлежи на обжалване пред административния съд по реда на глава тринадесета от Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 81д. (1) При изпълнението на наказанието безвъзмезден труд в полза на обществото се прилагат и чл. 207-208, чл. 225, 227 и чл.231 от Закона за изпълнението на наказанията и задържането под стража и чл. 254 – 257 от Правилника за прилагане на Закона за изпълнението на наказанията и задържането под стража.

(2) След приключване на изпълнението на наказанието безвъзмезден труд в полза на обществото пробационният служител изготвя доклад, в който отразява резултатите от изпълнението.

Чл. 81е. Редът за изпълнение на наказанието по чл. 13, ал. 3 се определя в нормативния акт, в който е предвидено административното нарушение, за което се налага това наказание.“

§ 11. В чл. 82, ал. 1 се правят следните допълнения:

1. В б. „а“ след думите „наказанието е“ се добавя „задържане в териториална структура на Министерството на вътрешните работи или“;

2. В б. „б“ накрая се добавя „или безвъзмезден труд в полза на обществото“.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 12. В Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (Обн. - ДВ, бр. 25 от 03.04.2009 г., в сила от 01.06.2009 г.; изм., бр. 74 от 15.09.2009 г., в сила от 15.09.2009 г.; изм., бр. 82 от 16.10.2009 г.; изм., бр. 32 от 27.04.2010 г., в сила от 28.05.2010 г.; доп., бр. 73 от 17.09.2010 г., в сила от 17.09.2010 г.; доп., бр. 81 от 18.10.2011 г.; изм. и доп., бр. 103 от 28.12.2012 г.; изм., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм., бр. 68 от 02.08.2013 г., в сила от 02.08.2013 г.; изм., бр. 53 от 27.06.2014 г.; доп., бр. 42 от 09.06.2015 г.; изм., бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.08.2016 г.; изм. и доп., бр. 32 от 22.04.2016 г.; доп., бр. 81 от 14.10.2016 г., в сила от 14.10.2016 г.; изм. и доп., бр. 13 от 07.02.2017 г., в сила от 07.02.2017 г.; изм. и доп., бр. 63 от 04.08.2017 г., в сила от 06.11.2017 г.) в чл. 203, ал. 3, т. 3 накрая се добавя „или по чл. 81г, ал. 1 от Закона за административните нарушения и наказания“.

§ 13. В Закона за горите (Обн. - ДВ, бр. 19 от 08.03.2011 г., в сила от 09.04.2011 г.; изм., бр. 43 от 07.06.2011 г.; изм., бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 01.07.2012 г.; изм. и доп., бр. 60 от 07.08.2012 г.; изм., бр. 82 от 26.10.2012 г., в сила от 26.11.2012 г.; изм., бр. 102 от 21.12.2012 г.; изм., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 27 от 15.03.2013 г.; изм., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г.; изм., бр. 109 от 20.12.2013 г.; изм. и доп., бр. 28 от 28.03.2014 г.; изм., бр. 53 от 27.06.2014 г.; изм., бр. 61 от 25.07.2014 г.; изм., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г.; изм. и доп., бр. 60 от 07.08.2015 г., в сила от 07.08.2015 г.; изм., бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.08.2016 г.; изм. и доп., бр. 100 от 18.12.2015 г.; изм., бр. 13 от 16.02.2016 г., в сила от 15.04.2016 г.; изм., бр. 15 от 23.02.2016 г.; изм., бр. 57 от 22.07.2016 г.; изм., бр. 61 от 05.08.2016 г., в сила от 05.08.2016 г.; изм., бр. 95 от 29.11.2016 г.; изм. и доп., бр. 13 от 07.02.2017 г.; изм., бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г.; изм. и доп., бр. 103 от 28.12.2017 г., в сила от 01.01.2018 г.; изм. и доп., бр. 17 от 23.02.2018 г., в сила от 23.02.2018 г.; доп., бр. 77 от 18.09.2018 г., в сила от 01.01.2019 г.; изм. и доп., бр. 83 от 09.10.2018 г.; изм., бр. 1 от 03.01.2019 г., в сила от 01.01.2019 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 258:

а) досегашният текст става ал. 1

б) създава се ал. 2:

„(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено повторно наказанието е глоба от 200 до 400 лв. или безвъзмезден труд в полза на обществото.“

2. В чл. 260:

а) досегашният текст става ал. 1

б) създава се ал.2:

„(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено повторно наказанието е глоба от 400 до 1 000 лв. или безвъзмезден труд в полза на обществото.“

3. В чл. 266 се създава ал. 3:

„(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено повторно наказанието е глоба от 500 до 3 000 лв. или безвъзмезден труд в полза на обществото.“

§ 14. В Указа за борба с дребното хулиганство (Обн. - ДВ, бр. 102 от 31.12.1963 г.; изм., бр. 36 от 08.05.1979 г.; изм. и доп., бр. 38 от 03.04.1998 г.; доп., бр. 96 от 29.10.2004 г.; в сила от 30.11.2004 г.; изм., бр. 27 от 10.04.2009 г.; изм., бр. 38 от 17.05.2011 г. с РЕШЕНИЕ № 3 от 04.05.2011 г. на КС на РБ по к.д. № 19/2010 г.; изм. и доп., бр. 93 от 25.11.2011 г.; изм., бр. 53 от 27.06.2014 г.) в чл. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) Когато дребното хулиганство е извършено повторно се налага и наказание безвъзмезден труд в полза на обществото.“

2. Досегашната ал. 2 става нова ал. 3.

ВНОСИТЕЛ/И/:

МОТИВИ

на проекта на Закона за изменение и допълнение на Закона за административните нарушения и наказания

Проектът на закон за изменение и допълнение на Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) предлага да се въведат в системата на административните наказания по чл. 13 от ЗАНН следните два вида наказания:

- безвъзмезден труд в полза на обществото и
- задържане в териториална структура на Министерството на вътрешните работи.

Необходимостта от включването им в чл. 13 от ЗАНН е породена от факта, че в останалите закони, които съдържат състави на административни нарушения, като основен вид наказание е предвидено и се налага административното наказание глоба. Независимо от устойчивата тенденция за завишаване на размерите на предвидените глоби, практиката показва също толкова устойчива тенденция за неизпълняемост на това наказание. Като водеща причина за това може да се определи факта, че при масовите случаи на административни нарушения, напр. тези по Закона за горите, глобата се налага на лица, които декларират липса на доходи или доходи под социалния минимум. Така при определяне на размера на глобата не може да се спази изискването конкретният ѝ размер да е съобразен с доходите и имуществото на наказания. Поради тези причини, макар и наложена като наказание, глобата не може да бъде събрана, т.е. наказанието не може да бъде изпълнено. А това от своя страна създава усещане в обществото, че държавата абдикира от изпълнението на задължението си да наказва извършителите на административни нарушения.

Възстановяването на доверието в държавата налага да се предприемат законодателните мерки, които са формулирани в предложението проект на Закон за изменение и допълнение на ЗАНН. Уредбата на тези видове наказания не е новост за българското административно право. И към момента те са предвидени в Указа за борба с дребното хулиганство и Закона за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия като наказания за административните нарушения по съответните нормативни актове. Включването им в ЗАНН ще позволи на законодателно ниво те да бъдат предвиждани при онези видове административни нарушения, за които ще бъдат съответни на характера и опасността на нарушението.

Според действащата уредба, глобата, лишаването от право да се упражнява определена професия или дейност и общественото порицание (административни наказания по чл. 13 от ЗАНН) могат да се предвиждат и налагат за всички видове административни нарушения. Проектът предлага

приложното поле на безвъзмездния труд в полза на обществото и задържането в териториална структура на МВР да бъдат ограничени. За безвъзмездният труд в полза на обществото се предлага (§ 1, за чл. 13, ал. 2 от проекта) това наказание да се предвижда само за повторно извършено административно нарушение или за нарушение на системно извършване. По отношение на задържането в териториална структура на МВР се предлага то да бъде предвидено само за административни нарушения, свързани с нарушаването на обществения ред. Избраният подход е основан на характера на двете наказания като такива, които засягат по-интензивно правната сфера на наказания, в сравнение с другите видове административни наказания. Именно този по-висок интензитет е основание и за предложението тези административни наказания да се налагат от съда.

Проектът съдържа подробна уредба относно наказанието безвъзмезден труд в полза на обществото. В § 2 относно чл. 16а се предлага размерът на това наказание да бъде не по-малко от 40 часа и не повече от 200 часа годишно за не повече от две последователни години. Предложението е съобразено с размерите на пробационната мярка със същото съдържание, която според чл. 42а, ал. 3, т. 3 от Наказателния кодекс може да е от 100 до 320 часа годишно за не повече от три поредни години. Проектът предлага налагането на наказанието безвъзмезден труд в полза на обществото да се извършва от районния съд, в чийто район е извършено нарушението, а за нарушения, извършени в чужбина от Софийския районен съд. (§ 4, относно чл. 47а, ал.1 от проекта) и подборна уредба на производството пред районния съд (§ 5 от проекта). По отношение на обжалването се запазват общите правила за обжалване на решенията по наказателни постановления – възможност за обжалване пред административния съд (§ 7 от проекта). Предвидено е и допълнение на глава Трета, раздел V от ЗАНН във връзка с влизането в сила на решенията за налагане на наказанието безвъзмезден труд в полза на обществото (§ 6 от проекта). Относно изпълнението на това наказание предложението е то да се възложи на пробационните служби по настоящ адрес на наказания. Именно те изпълняват пробационната мярка със същото съдържание и вече са изградили капацитет и експертиза, която следва да бъде използвана и при изпълнението на административното наказание. Поради това и предложената уредба за изпълнението не се отличава съществено от тази за изпълнението на пробационната мярка (§ 10 и § 12 от проекта). Съществен елемент от тази уредба е възможността при неизпълнение на наложено наказание безвъзмезден труд в полза на обществото без уважителна причина, пробационният съвет да прави предложение за замяната му със задържане в териториална структура на МВР (§ 10 относно чл. 81г, ал.1, т.1 от проекта). Наличието на такава хипотеза изпълнява функцията на превантивна мярка срещу недобросъвестно поведение на наказания. Предвид съдържанието на

самото задържане в § 10, относно чл. 81г, ал. 2 се предлага и уредба на обжалване на замяната.

По отношение на производството за налагане на наказанието задържане в териториална структура на МВР, проектът е съобразен със съществуващите производства в Указа за борба с дребното хулиганство и Закона опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия. Поради това се предлага на съответните систематични места да се създадат норми, които да делегират възможността специалният закон да уреди съответните процедури - § 3 относно реда за установяване на административните нарушения, за които е предвидено това наказание; § 4, за чл. 47а, ал.2 относно реда за неговото налагане и § 10 относно чл. 81д за реда за неговото изпълнение. Тази особеност е отчетена и в предложението за § 7 относно обжалването на решението на съда за налагане на наказанието.

§ 14 от проекта е предназначен да уеднакви уредбата в Указа за борба с дребното хулиганство с тази в Закона за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия, като се предлага наказанието „безвъзмезден труд в полза на обществото“ да се предвиди като кумулативно наказание при повторно извършване на дребно хулиганство.

С § 13 от проекта се предлага наказанието „безвъзмезден труд в полза на обществото“ да се предвиди и при някои от административните нарушения по Закона за горите. Така ще създаде възможността първоначално наказанието да започне да се налага при едни от най-масовите административни нарушения без обаче да се увеличава изведнъж значително натоварването на органите по неговото изпълнение. Проследяването на процеса на налагане на това наказание и на неговото изпълнение ще даде възможност за обективна преценка в кои други специални административни закони би могло да се предвиди в бъдеще наказанието „безвъзмезден труд в полза на обществото“.

ВНОСИТЕЛИ:

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

I. Основания за законодателната инициатива

Необходимостта от включването на предвидените нови наказания – безвъзмезден труд в полза на обществото и задържане в териториална структура на МВР в чл. 13 от ЗАНН е породена от факта, че в действащото законодателство основното наказание, предвидено за съставите на административни нарушения е административното наказание глоба, което е трудно за изпълнение, предвид имуществения му характер.

II. Заинтересовани групи

Инициативата ще засегне българските граждани, които са пострадали от посегателства и са засегнати правата им. Промените ще доведат до преодоляване на усещането в обществото за бездействие и безнаказаност на определени групи от населението.

III. Анализ на разходите и ползите

Законопроектът не предвижда допълнителни разходи в бюджета на Република България. Като полза може да бъде посочено преодоляване на напрежението сред обществото и гарантирането на правата на гражданите .

IV. Административна тежест и структурни промени

С приемането на законопроекта не се предвиждат административни промени като закриване, сливане или създаване на нови административни структури.

V. Въздействие върху нормативната база

Законопроектът предвижда и промени в Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, Закона за горите и в Указа за борба с дребното хулиганство.

ВНОСИТЕЛИ:

